GAZETA KRAKOWSKA

Nro 21.

z KRAKOWA dnia 15 MARCA 1829 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 7 Marca.

Kommissyia Rządowa Przychodów i Skarbu.

Uwiadomiona będąc przez Kommissyią Centralną Likwidacyyną o powziętem przekonaniu, iż niektóre dowody na żołd i inne należności woyskowe, okazały się bydź pofałszowane, i że przed odkryciem tego wydane przez Kommissyią sprawdzaiącą poświadczenia na też pretensyie, później zamienione zostały na dowody Kommissyi Centralney Likwidacyyney; przeto Kommissyia Rządowa Przychodów i Skarbu po zniesieniu się poprzedniem z Kommissyią Rządową Woyny, podaie to do wiadomości publiczney, celem, aby nabywaiący takowe dowody, mieli się na baczności, dla uniknienia strat ztąd wyniknąć mogących; uwiadomia oraz, że w drodze prawney przedsięwzięte zostały środki do wykrycia istoty rzeczy, i że o skutku tych środków Publiczność zawiadomioną zostanie.

W Warszawie d. 2 Marca 1829 r.
Z polecenie Ministra Prezyduiącego:
Radca Stanu *Ploter.*
Sekretarz Jeneralny *Miniewski.*

Dyrekcyia Główna
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Gdy coraz zwiększaiąca się liczba Listów Zastawnych i Kuponów w obiegu będących, stawia Członków Dyrekcyi Główney w niemożności załatwietnia wszystkich interessentów, w dni Środowe po wypłatę zgłaszaiących, przeto Dyrekcyia Główna Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego chcąc ułatwić odebranie spieszne należności dla posiadaiących Listy Zastawne i Kupony, którzy się w terminach prawem na wypłaty oznaczonych, nie zgłosili, tak, iżby w dniu Srodowym każdego tygodnia na długie, a częstokroć bezskuteczne oczekiwanie narażeni nie byli, oprócz dnia Środowego w każdym tygodniu, przeznacza czas od godziny 9tey do godziny 11tey zrana w dniu Piątkowym równie też każdego tygodnia, na odbieranie za rewersami Listów Zastawnych i Kuponów, w większey ilości do sprawdzenia składanych. Każdy więc interessent posiadaiący Listy Zastawne lub Kupony w większey ilości, to iest przeszło 50 sztuk, w czasie dopiero wymienionym, może się zgłosić w mieyscu posiedzeń Dyrekcyi do Radcy trudniącego się odbiorem, i posiadane przez siebie Listy i Kupony, złożyć za rewersem, który mu wydany będzie; następnie zaś dnia Srodowego, po sprawdzeniu wypłatę swoiey należności niezawodnie uzyska.

Kurs Listów Zastawnych
dnia 6 Marca 1829 r.
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
Za Sto złotych w Listach Zastawnych.

Żądano	zł: 87	gr. —
Płacono	— 87	— —

Z Petersburga d. 6 Lutego D. K.
(Z Dziennika Petersburgskiego.)

N. Cesarz Jmość potwierdził zdanie Komitetu Ministrów względem wyznaczenia 128,000 rubli na założenie w Moskwie sortowni wełny Rossyyskiey. W tym celu sprowadzeni będą znawcy z Saxonii.

Sztabs-Kapitanowi z Litewskiego pułku piechoty Torosiewicz i Libek za wyratowanie w czasie pożaru w mieście Lidze dnia 10 Marca 1828 wydarzonego, z niebezpieczeństwem własnego życia podięte, małżonki obywatela Rulikowskiego i dwoyga małoletnich dzieci, otrzymali znaki honorowe.

— Dnia 8. —

N. Pan raczył wydać następuiący Reskrypt do J. K. Mości Xięcia Alexandra Wirtembergskiego, naczelnie kieruiącego drogami kommunikacyi:

Stała czynność i baczna troskliwość, których W. K. Mość daiesz tak doskonały wzór podwładnym swoim, zwracały zawsze szczególną Moią uwagę, równie iak znakomite roboty, które się uskuteczniaią w głównym zarządzie dróg kommunikacyi. Szczegółowy uczyniony przez Mnie rozbiór rachunku zdanego przez W. K. Mość ze wszystkich oddziałów tey administracyi w roku 1828, iest nowym dowodem gorliwości Jego o dobro kraiu, i sprawia Mi przyiemność oświadczenia W. K. Mości zupełney Moiey wdzięczności, zapewniaiąc oraz stałe Moie dla Niego poważanie.

(podpisano) MIKOŁAY.

W Petersburgu
dnia 7 Styczina 1829 r.

Reskryptami z dnia 17 i 21 Stycznia r. b. raczył N. Cesarz Jmość dać ozdoby dyamentowe orderu S. Anny Iwszey klassy Jenerałowi Majorowi inżenierów Truzsonowi I, dowodzącemu w obwodzie Petersburgskim, i Rzeczywistemu Radcy Stanu Cheżelińskiemu.

W Nrze 5tym Gazety Senackiey, ogłoszony iest Ukaz J. C. Mości do Rządzącego Senatu, względem Szkół na Białey-Rusi, następuiącey osnowy:

Dnia 17 Stycznia 1829 r. Utwierdziwszy dnia 8 Grudnia roku zeszłego Ustawę i etaty gimnazyjów, Szkół powiatowych i parafialnych, pod wiedzą Uniwersytetów: Petersburgskiego, Moskiewskiego, Charkowskiego i Kazańskiego, uznaliśmy za dobrą zwrócić szczególną uwagę na urządzenie zakładów szkolnych Białoruskich i postanowić, względem zarządu ich, niektóre prawidła dodatkowe, zgodne z okolicznościami mieyscowemi i stanem ich teraźnieyszym. Na ten koniec Rozkazuiemy:

1) Szkoły Guberniy Witebskiey i Mohiewskiey wyiąć z pod wiedzy wydziału edukacyynego Petersburgskiego, i dla zarządu niemi wyznaczyć osobnego Kuratora, któryby, zależąc bezpośrednio od Ministra Narodowego Oświecenia, miał stateczne przebywanie w iedney z wyżey wspomnionych Guberniy.

2) Ustanowiwszy, w liczbie wyznaczonych etatami, Szkoły powiatowe świeckie w Dyneburgu i Leplu, zaprzestać, corocznego wydawania summ etatowych na Szkoły, zostaiące pod zarządem Duchowieństwa Rzymsko-Katolickiego w Krasławiu i Uszaczu; gdyż takowa wypłata dozwoloną była dla tey iedynie przyczyny, że w bliskości tych mieysc nie było szkół powiatowych świeckich.

3) Summę 12,000 rubli, wypłaconą corocznie z dochodów drugich dóbr Pojezuickich, na utrzymanie szkół w Orszy i Mścisławiu, które także zostają pod wiedzą Duchowieństwa Rzymsko-Katolickiego, obrócić na założenie w Orszy szkoły powiatowey świeckiey, i na potrzeby innych tego rodzaju w kraju tym zakładów.

4) Oprócz oznaczonych w ustawie Nauczycieli, mieć w szkołach powiatowych Białoruskich po jednym, a w gimnazyjach po dwóch do Polskiego języka i literatury, z zaprowadzeniem oprócz tego w szkołach powiatowych języka Łacińskiego.

5) Do wszystkich w ogólności Białoruskich gimnazyów, szkół powiatowych i parafialnych wyznaczać Nauczycielów religii, uważając podług wyznań uczniów: Kapłanów Grecko-Rossyyskich, Greko-Unickich i Rzymsko-Katolickich.

6) Powiększyć w ogólności liczbę szkół parafialnych Ruskich na Białey-Rusi, zakładając je, jeżeli innych do tego środków nie będzie, na rachunek Skarbu; o czem Minister Narodowego Oświecenia, po otrzymaniu potrzebnych wiadomości od bliższey Zwierzchności szkolney, nie zaniecha uczynić osobnego urządzenia.

7) Dla przywiedzenia utwierdzonych przez Nas w dniu 3 Grudnia roku zeszłego prawideł, ustaw i etatów do należnego względnie Guberniy Białoruskich działania, Minister Narodowego Oświecenia, po zniesieniu się z Ministrem Skarbu względem wypłacania przypadającey na znaydujące się teraz Gimnazyja i Szkoły powiatowe podług nowego urządzenia summy, ma przystąpić do ich reformy, z użyciem wszelkiego jak tylko można starania około wyszukania i przeznaczenia do tych zakładów zdatnych i godnych Dyrektorów, Inspektorów, Dozorców i Nauczycieli, opatrzywszy ich przy tem wszelkiemi potrzebnemi pomocami.

8) O wydatkach, które będą potrzebne na wykonanie postanowionych teraz prawideł dodatkowych, względem urządzenia szkół Białoruskich, Minister Narodowego Oświecenia po zebraniu wiadomości o wszystkich, ściągających się do tey rzeczy okolicznościach; uczyni Nam osobne przedstawienie.

Z *Odessy d. 4 Lutego.*

Donieśliśmy już (pisze Dziennik Odeski) iż po długich i usilnych staraniach Zwierzchności, otrzymano pierwszy raz w Odessie około 600 pudów węgli kamiennych, wydobytych w Gubernii Ekaterynosławskiey w powiecie Bachmutskim w bliskości Lugańskiey ludwisarni, a przywieziono ie do Odessy morzem przez Taganrog. — Umieszczamy teraz dalszy ciąg tego nader interesuiącego artykułu iak następuie:

" Wiele przyczyn przeszkadzało odkryciu tey gałęzi handlu wewnętrznego, a nadewszystko niedostatek morskich kommunikacyy Odessy z Taganrogiem. Węgiel ten na mieyscu, w łomach Lisiczeńskich, przedaie się po 14 kopiiek za pud, z dostawieniem do Taganrogu wynosi po 32 kopiiek za pud, a z przywiezieniem tu do Odessy i z koniecznemi wydatkami na ładowanie, i t. d., kosztował on 104 kopiiek. Cena ta dosyć wysoka; lecz ztąd wynikła: że w czasie odprawienia wspomnionego ładunku, żegluga na morzu Azowskiem już się skończyła; że w Taganrogu znalazł się tylko ieden statek, który chciał podiąć się przewiezienia, i że się umówił przewieźć 800 pudów; lecz ponieważ z tey oczekiwaney ilości czwarta część nie była w należytym czasie dostawioną do Taganrogu, a statok nie mógł tracić czasu, Zwierzchność przeto powinna była

)o(

zapłacić za przewiezienie 600 pudów tęż summę, iaka wypadła za 800 pudów. Mamy nadzieię, że w latach przyszłych tenże węgieł będzie tu dostawiany taniey i w takiey ilości, iaką określą potrzeby naszego miasta. Tymczasem nie możemy nie cieszyć się nawet z miernego skutku pierwszego doświadczenia, które obiecuie na przyszłość znaczne korzyści. Mówiemy ze skutku: gdyż widzieliśmy ten węgiel palącym się na kominkach bardzo dobrze, czuliśmy znaczną ilość ciepła, przezeń wydanego, i iesteśmy przekonani, że nie ustępuie węglom Angielskim. Powie kto, że odkrycie to nie iest ważne: gdyż tu węgle Angielskie przedawane były niekiedy po 60 kopiiek. To prawda: lecz cena ta dochodziła i do 120 kopiiek, niekiedy zaś, na przykład dzisiay, nie można za żadną cenę kupić. Jeżeli zaś raz postanowiemy stały handel tym towarem z Taganrogiem, wtedy nie ma wątpliwości, że u nas tu zaprowadzą się znaczne ich zapasy, i że pewność zbywania powiększywszy wydobywanie, zniży cenę. Dodaymy do tego widoki na przyszłość: rozprzestrzenienie żeglugi przybrzeżney, pomnożenie kommunikacyy między naszemi portami, ożywienie brzegów morza Czarnego i Azowskiego, dostarczenie handlowi własnych żeglarzy, których mamy tak ważny niedostatek; ochronienie lasów w pogranicznych z Noworossyyskiemi stepami Guberniiach, i nakoniec zmnieyszenie wydatków na ogrzewanie domów naszych tu w Odessie, do czego kupuiemy teraz dobre drzewo dębowe po 110, a nawet po 120 rubli sążeń: nadzieie te wydaią się nam pożądanemi, nietylko dla mieszkańca Odessy, lecz dla każdego kochaiącego swoię oyczyznę i pragnącego ią widzieć na naywyższem udoskonaleniu, we wszystkich względach.

“W Anglii ilość corocznie dobywanego węgla rozciąga się stale, w wartości na mieyscu wydobywania, do 225,000,000 rubli; ilość pieniędzy rozchodzących się po ręku różnego stanu ludzi, na dobywanie, rozwożenie i przedaż węgli, dochodzi także do 225 miliionów; obiedwie zaś summy razem czynią 450,000,000 rubli. Rozwożeniem tem węgli po brzegach Wielkiey Brytanii zaymnie się kilka tysięcy okrętów i kilkanaście tysięcy maytków. Wiadomości te, bez wątpienia, nie daią powodu do czynienia wniosków względem Rossyi; iednakowoż ciekawą iest rzeczą mieć ie, aby wiedzieć, do iakiego stopnia pomyślności może doyść w cywilizowanem i ludnem Państwie gałęź przemysłu, którey u nas teraz zgoła nie masz, i dla którey wielu niesprawiedliwie zapowiada wieczną nikczemność w przyszłości.

“We Francyi widziemy przykłady podobnieysze do naszych okoliczności. Przeszło sto lat temu używanie węgli ziemnych było zupełnie nieznanem, za wprowadzeniem zaś iego, przemysł zaczął się rozszerzać z nadzwyczayną bystrością; handel wewnętrzny powiększył się i całe prowincyie zmieniły postać swoię. Przed 40sto-laty Anonai (w obwodzie nazwanym pierwey Vivarais) było nic nieznaczącem miasteczkiem. Wnet, na szczęście mieszkańców, w iego okolicach odkryto kopalnią węgli, i po upłynieniu bardzo krótkiego czasu, liczono już w niem 22 huty szklanne i papiernią. W czterech z tych hut wyrabiaią codzien 6000 tafli szkła, w dziesięciu innych wylewaią codziennie 56,700 butelek, co wynosi na rok 2 miliiony tafli i 18 miliionów butelek. W dziesięć lat ludność tego miasta podwoiła się. Przykłady takie nie są rzadkie w Anglii i Francyi. Naymocniey pragniemy ie widzieć w Rossyi.

"Do roku 1825 prywatni przemyślnicy dostawiali Bachmutskiego czyli Lisiczeńskiego węgla do Nikołaiewa dla Admiralicyi; potem porzucili dostawiać, z przyczyny wydarzonych nieporozumień i trudności w wywożeniu węgla z mieysca wydobywania. Teraz trudności te zostały uprzątnione przez rozporządzenia Ministeryum finansów, na przedstawienie mieyscowey Zwierzchności, i dostawienie węgla może bydź wznowionem przez każdą prywatną osobę; dla czego Główna Zwierzchność tuteysza wzywa też wszystkich, komu się podoba weyść z nią w umowę względem tey rzeczy. Ilość węgla, dla niey potrzebna, będzie dosyć znaczna i powinna coraz więcey wzrastać: gdyż prócz zapasów dla statków parowych, zamiarem iest z czasem wszystkie lub większą część skarbowych i mieyskich domów tuteyszych opalać węglem, ieżeli ceny iego okażą się godnemi. Życzący zaiąć się tą gałęzią przemysłu, mogą się zgłosić do Kancellaryi Jenerała Gubernatora, na piśmie lub ustnie."

Z Tyflis d. 10 *Stycznia* D. K.

Coraz bardziey utwierdza się spokoyność w Baszostwach niedawno zdobytych. Postępowanie dowodców Rossyyskich, którzy umieią łączyć łagodność ze sprawiedliwością, wzbudziło w mieszkańcach ufność i przychylność do rządu, a porównanie obecnego stanu rzeczy z dawnieyszym, powiększa dobre ich skłonności ku Rossyi. W dni uroczyste dzielą chętnie nasze rozrywki, i szczerze należą do okrzyków na cześć Monarchy naszego. Uwielbiaią Rossyian, uznaią ich wyższość w sztuce woyskowey, lecz nie chcą im ustępować w odwadze. Dnia 6 Grudnia, w uroczystość imienin N. Cesarza Jmci, podczas uczty daney przez Jenerała Majora Bebutowa, naczelnika Baszostwa Achalcyku, przybyły derwisz śpiewał ostatnią kampaniię Rossyian w Turcyi i Azyi, przeyście Arpatszay, wzięcie Karsu, Achałkałaku i Hertwisu, z dokładnością i szczegółami, które zadziwiły słuchaczów.

Dżamat (rada starszych) Lesgianów pracuie ciągle z naywiększą gorliwością, i niemasz wątpliwości, że nietylko zaległe podatki będą wkrótce wypłacone, lecz oraz Rossyianie zostaną zupełnie wynagrodzeni za rozboie popełnione w Kachetyi i prowincyi Szeki.

Z Paryża d. 27 *Lutego.*

Onegday prezydował Król na dwugodzinney radzie gabinetowey. Wczoray w wieczór był u Dworu teatr. Aktorowie teatru Francuzkiego wystawili opery Tankred i *le Mariage à l' Anglaise.* Król znaydował się w swey loży otoczony Xiążętami i Księżniczkami swey rodziny. Xiążę Wirtembergski i Margr. Badeński znaydowali się w loży obok J. K. Mci, a w innych lożach Damy maiące przystęp do Dworu, Posłowie zagraniczni z swemi małżonkami, Ministrowie, &c.

Mówią, że Marszałek Maison z całym głównym swoim sztabem i Jenerałem Sebastiani powróci z Morei do Francyi, i nie pozostanie tam iak 6000 ludzi pod rozkazami Jenerała Schneider.

Wczoray w Metropolitalnym Kościele odprawione zostały exekwiie za ś. p. Papieża Leona XII.

Mówią, że Hr. Villele nie ziedzie na teraźnieysze posiedzenia izb do Paryża.

Rozporządzenie Królewskie z dnia 22 b. m. stanowi: że Loteryia w 8 departamentach (pomiędzy którémi Korsyka) gdzie dotąd nie istniała, nie będzie od 1go Stycznia 1830 roku zaprowadzona. W innych w 28

departamentach będzie zupełnie zniesiona, tymczasowo stawka podwyższoną została od pół do 2 franków, i procent dla kollektorów iest zmnieyszony.

Wszyscy Kardynałowie Francuzcy poiechali do Rzymu. Kandydatami na Stolicę S. mienią bydź Kardynałów Nassali, Galefi, Castiglione i Giustiniani.

"Jedna z Gazet (wyraża Dziennik *le Messager*) bawi czytelników woyskowemi poruszeniami i grożącemi przymierzami, co wszystko, iakkolwiek brzmi dramatycznie iest fałszem. Niezmieniły się dawne przymierza; żaden z gabinetów nie potrzebuie zbroyney neutralności lub nadzwyczaynych uzbraiań; rzeczy pozostaną w tym roku na tey samey stopie iak były w przeszłym. Kray niema potrzeby bydź niespokoynym, gdyż nie nastąpią ani nieprzyiacielskie kroki, ani groźby.„

Wystawienie w tych dniach w tuteyszym teatrze Opery na korzyć Aktora Gardel trwało aż do kwadransa na godzinę drugą z północy i przyniesło 25,000 Fs.

Xiądź Pradt umieścił w Kuryerze Francuzkim długi artykunał, w którym usiłuie dowieść, że nowym Papieżem nie powinien bydź Jezuita. — Tenże sprzyiaiąc zawsze Boliwarowi, życzy Rzeczypospolitey Mexykańskiey podobnego dyktatora.

Z Rzymu d. 16 Lutego.

Dziennik tuteyszy z dnia 14 b. m. donosi o uroczystości żałobney w Rzymie, po śmierci Jego Swiątobliwości Papieża Leona XII, w sposobie następuiącym: "Wieczorem dnia 11 b. m. włożono urnę z sercem zmarłego Papieża Leona XII do powozu, i takową Mons Conti Paź J. Swiątobliwości i 2ch koniuszych z zapalonemi pochodniami, po obudwóch stronach powozu, podług dawnego zwyczaiu (potwierdzonego, wydaną w tey mierze bulą zmarłego Papieża) odprowadzili do przedsionku Kościoła parafialnego SS. Wincentego i Anastazego w Trevi. Oyciec Eridio Jacopini, Pleban wspomnionego kościoła, otoczony Duchowieństwem, które zwykle w tym kościele odprawia nabożeństwo, przyiął serce z naywiększem uszanowaniem przy wniyściu, i po wniesieniu go do Kościoła odprawił zwyczayne modły. — W dniu 12 rano, gdy ciało J. Swiątobliwości nabalsamowano, przybrano ie w innieyszy ornat Papiezki, i wystawiono na katafalku pod czerwonym baldachinem w kaplicy Sixtusa II na Watykanie. Trzydzieści świec paliło się w kaplicy, a 4ch ludzi z gwardyi szlacheckiey otaczało ciało. Penitencyaryusze Watykańskiey bazyliki odprawiali modły, rozpoczęte w chwili gdy Oyciec S. oddał ducha. Lud miał pozwolenie udawania się do owey kaplicy dla wynurzenia swoiemu zmarłemu Pasterzowi uczuć żalu i uszanowania. — Dnia następuiącego (13) zebrali się Kardynałowie w pałacu Apostolskim na Watykanie, i w sali zwaney ornatowa, odprawili pierwszą zwyczayną jeneralną kongregacyią, na którey przepisy Papieżów względem *Conclave* odczytano, poczem ie każdy poiedynczo Kardynał zaprzysiągł. Po ukończeniu tego aktu, Mistrz obrzędów Monsignor Suchce, w obecności wszystkich Kardynałów przełamał pierścień rybacki, wręczony mu przez Kardynała Podkomorzego. Tu złamał odcisk ołowianey pieczęci kancelaryi Apostolskiey, którą wręczył Prezydent wspomnioney kancelaryi Kardynałowi Dziekanowi. — Daley przystąpiono do potwierdzenia Gubernatora Rzymu Monsignora Capolleti. — Poczem, Monsignor Angelo Mai, Sekretarz kongregacyi do korektury xiążek Kościoła wschodnie-

go i pierwszy Kustosz bibliioteki Watykańskiey, wybrany został, aby powiedział mowę żałobną na zmarłego Papieża; do drugiey mowy, względem wyboru nowego Papieża mianowano Monsignora Testa, Sekretarza listów do Monarchów. Na tem samem zgromadzeniu, wybrano Kardynałów Galafiego, Falzacappa, i Rivarola na deputowanych do urządzenia *Conclave*, które odbywać się będzie w pałacu Apostolskim Kwirinalnym. — Poczem Kardynałowie udali się do kaplicy Sixtusa, w którey iakeśmy wyżey powiedzieli, wystawione było ciało J. Świątobliwości. Tymczasem duchowieństwo bazyliki Watykańskiey poszło do wspomnioney kaplicy; Dr. Baltazar Bolegnetti, Dziekan Kapituły tey Katedry, ubrany w Pluwial, przeżegnał ciało, które po ubraniu go w wielki ornat Papiezki, i wszystkie ozdoby należące się naywyższey godności, zaniesiono do Kościoła SS. Pawła i Piotra. Przodem szło duchowieństwo Watykanu z krzyżem, i świecami zapalonemi, ośmiu Kapelanów w ubiorze do chóru, niosło mary i tyleż Kanoników trzymało całun. Obok ciała postępowały gwardyia szlachecka i Szwaycarów a za tą wszyscy Kardynałowie. Po wschodach Królewskich (scala regia) i wschodach przyległego podworza wniesiono ciało do bazyliki, i złożono ie na katafalku w średniey części kościoła wystawionym. Po powtórzeniu modłów przez Monsignor della Porta Patryarchy Konstantynopolskiego, Vicerejenta i Kanonika bazyliki, rozeszli się Kardynałowie. Poczem ciało J. Świątobliwości, przeniesiono do kaplicy Przenayświętszego Sakramentu, i postawiono ie blisko kraty, aby lud mógł się zbliżyć do ucałowania nóg J. Świątobliwości. Istotnie niezmierna była liczba wiernych, którzy się udawali tamże, dla oddania tey czci, zmarłey głowie powszechnego Kościoła. Rano dnia 14 rozpoczęły się exekwiie w bazylice Watykańskiey, iako też modły we wszystkich Kościołach tey stolicy za duszę zmarłego Papieża przy wielkim zgromadzeniu ludu.,,

— Dnia 19. —

Król Bawarski przybył tu onegday. J. K. M. obrał drogę przez Furlo, która idzie z Bonii przez Cesena i Furlo, która wszędzie okryta iest śniegiem. Kollegium Kardynałów wysłało zaraz Gubernatorą Rzymu Capolletti dla powitania J. K. Mci, który znayduie się w naylepszym stanie zdrowia.

Z Madrytu d. 17 Lutego.

Król na prośbę Arcybiskupa Manilli, aby mu dla podeszłego wieku i chorowitego stanu dodał pomocnika, przeznaczył ku jego pomocy Prowincyjała zakonu Augustyjanów na wyspach Filipińskich, X. Segui.

Twierdzą, że Hr. d'Espanna żąda od officerów gwardyi pieszey wywodu szlachectwa aż do 5go stopnia, a niemogących tego wykazać, odseła de pułków linijowych.

Jenerał Miranda złożył dowództwo w równinie San Roque, i sądzą, że go otrzyma Margr: de las Amarillas.

W okolicy Salamanki pokazała się banda buntowników. Lastra z swą bandą udał się do Asturyi.

Z nowych doświadczeń okazuje się, że kokczenila udaje się nietylko w Andaluzyi i Walencyi, ale także na południowych i wschodnich brzegach Hiszpanii. Rząd pragnąc jak naywiększego rozkrzewienia kokczenili uwolnił ją jeszcze w r. 1827 od wszelkich opłat na lat 15 i rozkazał wydrukować sposób hodowania jey w różnych klimatach.

Mówią znowu o zmianie Ministeryum, ale dopóki P. Calomardo zostawać będzie na jego czele, pewnie to nie nastąpi.

Z Lizbony d. 11 Lutego.

(Z Dziennika Paryzkiego Sporów.)

Wczoray w wieczor uwięziono tu P. Roma, członka junty handlowey i bogatych kupców Włoskich Guidoti, oyca i syna, gorliwych stronników Don Miguela. Krok takowy zdaie się tylko usprawiedliwiać niedostatek pieniędzy Infanta, gdyż uwięzieni dotąd bogaci Migueliści drogo musieli opłacić swą wolność; niektórych kosztować miała do 150,000 franków.

Don Miguel naznaczył dnia 22 b. m. wielką u Dworu galę. — W Porto skazano na śmierć 60 ludzi.

— Dnia 15. —

Dnia 11 b. m. o godzinie 11 przed południem wystrzelił ktoś w ulicy Embaidaxos z pistoletu, przez który wystrzał przechodzący właśnie żołnierz raniony został w ramię. Gazeta Dworska dodaie, iż dla tego iedynie donosi o tem zdarzeniu, dla widzenia iak 'go kłamliwe zagraniczne pisma przekształcą.

Dnia 12 odpłynęła ztąd fregata Francuzka Tedyda do Kadyxu.

Rząd nasz zezwolił na żądanie rządu Angielskiego na wypłacenie wynagrodzenia za uwięzienie iego poddanego Ascoli. Uwięziony na Terceire Konsul Angielski (rodowity Portugalczyk) został na przełożenie wzmiankowanego rządu uwolniony.

Z Bruxelli d. 27 Lutego.

N. Król Jmść odiedzie wkrótce do Hagi.

Wiadomo, iż rząd nasz nie będzie nadal trzymał na swem żołdzie pułków Szwaycarskich, i w tych dniach rozwiązany został w Antwerpii 29ty pułk tego narodu. Część iego ludu weszła w służbę do woyska Wschodnio-Indyyskich osad, a druga do naszey jazdy.

Z Korfu d. 17 Stycznia.

W przytykających do Epiru prowincyjach zachodzi pomiędzy znakomitszemi Naczelnikami Albańczyków niespokoyność. Już od niejakiego czasu Seraskier zdawał się zmierzać do podbicia niektórych z tych Naczelników, którzy przez rodzinne związki, bogactwa i przedsiębierczy charakter, wielki wpływ posiadają w powiatach Epiru. Celnieyszemi z tych Naczelników są Silichdar-Poda, Zaimi-Bey, syn Mustafy Baszy, Abdul-Bey, i Ismail-Bey, dowodzący w Valonie. Wszyscy zaproszonemi zostali przez Seraskiera do Janiny, a to pod pozorem naradzenia się zniemi względem obrony państwa i udzielenia im buńczuków. Domyślając się podstępu, zjechali się do Beratu i postanowili iednego tylko z pomiędzy siebie wysłać, czego podjął się Ismail-Bey Walony. Przybywszy ten do Janiny, udał się zaraz do pałacu Seraskiera; ale zaledwo wszedł na wschody został wystrzałem z pistoletu zabity. Los tego Beja zrobił jego kollegów baczniejszemi; poczynili zaraz przygotowania do własney obrony.

Z Jass d. 9 Lutego.

Radca stanu Baron Minciaki ma prosić N. Cesarza Jmci o uwolnienie go od dotychczasowego obowiązku Viceprezesa Dywanu Multańskiego. — Mówią tu ciągle, iż główna kwatera Ces: Rossyyskiego woyska na początku Marca ruszy ku Donajowi, i o tymże czasie spodziewany tu jest Cesarz. Działania wejenne zaczną się od oblężenia Sylistryi. Za dni 14 wniyść mają 4 dywizyje pierwszego woyska do Multan, a późniey więcey dywizyy. Z Bessarabii przeszło już za Prut kilka oddziałów woyska udających się do Multan.

DODATEK
DO N^ro 21.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 15 MARCA 1829 ROKU W NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Reaumira.

Dzień godzina	Barometr z reduk: na O° ?	Therm: czyli stop. zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Marc:	cali lin:	stopnie	stop:			
god: 7	26 11, 682	† 1. 1	88	Zachodni wicher	Pochmurno	o g. 8 1/2 śnieg.
12	27 0, 562	† 1. 8	83	Połud: Za. mocny	„ „	
10. 3	„ 0, 583	† 1. 8	86	„ „	„ „	Snieg.
9	„ 2, 449	— 1. 4	88	Połud: mocny	„ „	„
7	27 2, [illegible]	— 4. 7	91	Półn: Za. słaby	Chmury	
11. 12	„ 4, 300	† 0. 4	71	„ „	Pogoda z chmur:	
3	„ 4, 164	† 1. 1	72	Zachodni średni	„ „	
9	„ 4, 626	— 3. 4	85	Półn: Za. słaby	„ „	
7	27 4, 331	— 4. 0	83	żaden	Pogoda z chmur:	
12. 12	„ 4, 391	† 2. 7	68	Połud: Za. mocny	„ „	
3	„ 4, 030	† 3. 4	65	Zachodni słaby	Pogoda	
9	„ 3, 440	— 2. 0	87	Północny słaby	„ „	
7	27 2, 104	— 0. 7	88	żaden	Pochmurno	
13. 12	„ 1, 990	† 5. 6	74	Półn: Za. słaby	Chmury	
3	„ 1, 599	† 5. 4	78	„ „	Pogoda z chmur:	
2	„ 1, 748	† 1. 7	98	Połud: Za. słaby	Pochmurno	Deszcz.

J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

Z Londynu d. 24 Lutego.

J. K. Wysokość Xiążę Klarencyi, który odwiedził w tych dniach Króla, oświadczył się wczoray w Izbie wyższey Parlamentu za sprawą Katolików, i życzył sobie i narodowi szczęścia względem zgody całego Ministeryum na ten przedmiot. Oświadczył nayuroczyściey wspierać w tey mierze Ministrów, i wyraził nadzieię, że wysocy Duchowni Anglikańskiego Kościoła nie zapomną w tey ważney sprawie, że są sługami pokoiu. Na-

zwał iego, ktoby się sprzeciwiał przypuszczeniu Katolików do równych praw podłym, co obraziło brata iego Xięcia Kumberlandyi, który oświadczył się przeciwnie. J. K. Wysokość Xiążę Sussexu odezwał się do Xięcia Kumberlandyi, że brat iego niechciał go obrazić i nie wymienił iego osoby. Xżę Klarencyi oświadczył nakoniec, iż nie było iego myślą obrazić brata swoiego, iednak słów swoich nie odwoła i obstaie przy swoim zdaniu, że opor przeciw widokom Króla i iego Ministrów co do tey sprawy iest niegodziwym. Potem zaszły niektóre spory względem billu znoszącego związki Katolików który zapewne dziś przeydzie. — Dnia 20 weszło tak do Izby wyższey, iako też niższey więcey prośb za Katolikami iak przeciw nim. Z 28 weszłych do każdey Izby znaydowało się tylko w Izbie Lordów 5, a w niższey Izbie 10 przeciwnych.

W Dublinie tego dnia, w którym odbyło się zgromadzenie Protestanckiego ludu, nastąpiło w wieczór buntownicze poruszenie. Pospólstwo powybiiało okna w domach Lorda Plunquett i P. O' Connel.

Wczoray po południu mieli Ministrowie przeszło godzinną naradę.

Xiażę Wellington odpowiedział na prośbę ubogich wyrobników iedwabnych materyy, iż zakaz wprowadzenia tych materyy, nie ulży ich nędzy, ale J. K. Mość rozkazał wesprzyć ich w teraźnieyszem ich położeniu.

Koszta na wybudowanie spaloney w Jorku katedry wyrachowano przeszło 80,000 Fs. i otworzono na nie składkę, która wynosi iuż dotąd do 10,000 Fs.

Związek Katolicki przy rozwiązaniu się dnia 12 Lutego wydał do ludu oświadczenie, oddaiąc swą sprawę iako słuszną w iego ręce.

Biskup Kalkuty F. T. James, znany z swych podróży przez kraie Niemieckie, Szwecyią i t. d. i iako autor kilku pism, umarł w drodze do Kalkuty.

Wykonawcą testamentu zmarłego w Paryżu Hr. Bridgewater iest P. Philips, spólnik handlu P. Lafitte. O iego dziwactwie opowiadaią wiele. Lubił szczególniey psy i miał o nich staranność: często wysełał ich do 6ciu w 4rokonnym powozie na przeiazdzkę i dwóch służących musiało z niemi iechać. Wedle swego sprawowania się były karane i nagradzane; za dobre sprawowanie się naywiększą ich nagrodą było siedzenie obok Pana przy stole.

Margr. Stafford kupił niedawno od Lorda Reay dobra tegoż nazwiska w hrabstwie Sutherland za 300,000 Fs. Przez ten zakup stał się, wraz z nabyciem tytułu hrabiego, naywiększym posiadaczem dóbr w Szkocyi, a może i w Anglii.

Wielkie składy i domy Europeyskie w Mexyku zostały pod czas rabunku przez zwycięzkie stronnictwo nienaruszone. Dnia 15go Grudnia miały już bydź sklepy pootwierane, a dni następnych rozpoczęły się dawne czynności. W Vera-Cruz, które miasto przyłączyło się do nowego rządu, nie był handel przerwany. Wielu złupionych w Mexyku Hiszpanów prosili swych wierzycielów w Altonie o odstąpienie im od ich wierzytelności po 25 od sta, na co wierzyciele zezwolili. Victoria pozostanie prezydentem do Stycznia, ale dyktatury nie przyjął. Guerrero jest Ministrem wojennym, a Esteva, który z początku ujechał, Ministrem skarbu. Zawala jest zno-

wa gubernatorem Mexyku. Pedraza udał się do Guanaxuato, dla złączenia się z Contaza, który jeszcze posiada znaczną siłę, a zatem zachodzi obawa nowey walki. Podczas rabunku dnia 5go kilku obcych officerów, a między innemi Stavoli, Voll i Argo (brat Paryzkiego Astronoma) wstrzymywali zapęd pospólstwa. Jednakże piękna xięgarnia Seguina z Paryża została prawie zupełnie zniszczoną.— Guerrero, który w młodocianym wieku był pastuchą bydła, nie umie nawet czytać. Ma 48 lat, jest wysokiego wzrostu, przyjemney twarzy i szczególniey od pospólstwa lubiony.

— Dnia 25. —

Wczoray przeszedł w Izbie wyższey Parlamentu bil względem zniesienia związków katolickich z niewielkim dodatkiem, iż niema się rozciągać do upoważnionych prawami towarzystw. Posłany zaraz został do Izby niższey i zapewne dziś jeszcze będzie przez Króla zatwierdzony. Bil względem przypuszczenia Katolików do praw obywatelskich będzie dnia 5 Marca do Izby niższey wniesiony. — Liczba popieraczów sprawy Katolików zwiększa się nawet na ławie Biskupów, i wielu dotąd przeciwnych za nią się oświadczyło.

Postępek burzycieli w Dublinie przeciw mieszkaniu P. O'Connel jest tym ohydnieyszy, że on, jak wiadomo, znayduje się z synem w Londynie, a tam mieszka tylko jego małżonka z młodszemi dziećmi. P. Shiel, jako przyjacielowi sprawy Katolików, wytłóczono także okna.

Od brzegów Menu d. 1 Marca.

N. Krolowa Jmść Bawarska znaydowała się z całym Królewskim Dworem dnia 23go Lutego na trzecim maskowym balu w nadwornym Królewskim teatrze w Minchen, gdzie pokazały się kadryle, ieden konny, drugi tańcuiący. — Zakupiony przez N. Króla Bawarskiego w Rzymie pałac Malta, w którym podczas terazznieyszego tam bawienia mieszka, leży na górze Pincio, która nad całem miastem góruie i naypięknieyszy wydaie widok.

W Sztutgardzie nastąpi wkrótce zaślubienie Xięcia Nassau z Xiężniczką Wirtembergską.

W Frankforcie nastąpiły w tych dniach znaczne zakupy wełny. Kupcami iey byli Handlarze wełną Wiedeński i Strazburgski. Pierwszy, maiący także skład w Londynie zakupował tylko przednieysze gatunki na targi Angielskie, a drugi ordynaryynieysze na potrzebę fabryk Francuzkich.

W nocy na 20 Lutego wykradziono z kantoru iednego z Bankierów Frankfórts: 6 do 7000 ZR. w gotowiźnie bez naruszenia zamków i drzwi. Znaydowało się w tymże kantorze za kilkakroć tysięcy ryńskich kleynotów i papierów różnych kraiów; lecz przezorny złodziey nic z nich nie zabrał.

Z Stambułu d. 26 Stycznia.

Wiadomości z Grecyi są wątpliwe; Grecy pod Ipsylantym czynią znaczne postępy: zbliżaią się przez Talanta wzdłuż wybrzeża do Termopil, i zdaje się, że tam chcą stanąć. Do tego przedsięwzięcia miały bydź pobudką rady Francuzkich Ajentów, ażeby przy istotnem oznaczeniu granic Grecyi wolno było Ministeryum Francuzkiemu wyjednać większe rozprzestrzenienie ich u Mocarstw sprzymierzonych. Mówią mianowicie, iż rząd Angielski sprzeciwił się wnioskowi Xięcia Poli-

gnac, aby granice oznaczyć wyciągnieniem linii od ciaśniny Volo do ciaśniny Arta, a te z powodu, że traktat z dnia 6go Lipca mówi tylko o uspokojeniu powstałych Greckich prowincyy, a zatem nie da się zastósować do Liwadyi i Tessalii, ponieważ te kraje nie mają żadnego udziału w powstaniu. Wkroczenie atoli Ipsylantego zniweczy tę zasadę Angielskiego gabinetu.

— Dnia 10 Lutego. —

Wielki Wezyr został zrzucony z urzędu, a znany Reszyd Basza następcą jego mianowany. Wkrótce spodziewają się przybycia jego do woyska, dokąd za nim ma się udać korpus Albańczyków. Od czasu, jak okręty wojenne Angielskie zaniechały blokady Kandyi, Basza Egiptu posłał tam kilka statków wojennych, które zabrały bryga Greckiego, na którym się Baron Reinek znaydował.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, to iest dnia 15go b. m., daną będzie Wielka Mellodrama w 3ch aktach, z baletem i tańcami cygańskiemi, z Francuzkiego P. Caing na język Polski przełożona, pod tytułem: *Lazarylla mała Cyganka*, w którey JP. Springer w roli Lazarylli, w grze i tańcach, będzie miała zaszczyt polecić się Szanowney Publiczności.

We Wtorek zaś, to iest dnia 17go b. m., na Benefis Izabelli Majewskiey, daną będzie Wielka Traiedya w 5 aktach, z Angielskiego Shakespeara na język Polski przełożona, pod tytułem: *Okrucieństwo i Miłość*, czyli *Zamek przerażenia* (Castle Spectre.)

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu &c.

Przywodząc do skutku Uchwałę Senatu Rządzącego z dnia 13 Lutego r. b. Nr. 631 zawiadomia Publiczność, iż w dniu 18 b. m. o godzinie 9 zrana, rozpocznie się na gruncie Folwarku Rakowice w Gminie Mogiła sytuowanym publiczna Licytacyia sprzedaży, garncy miedzianych w gorzelni tamteyszey, krów, wódki szumówki i innych ruchomości, do wieczystego Dzierżawcy tegoż folwarku należących, przez Skarb Publiczny zasekwestrowanych i w dozor oddanych; na którym to terminie życzący sobie nabycia tych effektów, z gotowemi pieniądzmi stawić się zechcą.

W Krakowie dnia 3 Marca 1829 r. X. *Bystrzonowski*.

Gadomski, Sekr: Wydz.

W dniu 17 Marca 1829 r. o godzinie 10tey ranney, w Krakowie w gmachu Sukiennicach w drodze exekucyi Sądowey, odbędzie się publiczna Licytacyia kosztowności, iako to: zegarka złotego z portretem łańcuszkiem i kluczykiem, kulczyków i pierścionków brylantowych, oraz dyamentowych; chęć zatem licytować maiących, podpisany Komornik na czas i mieysce oznaczone zaprasza.

W Krakowie dnia 7 Marca 1829 r. Teodor *Jaworski*, Kom: Sąd.